

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΓΟΡΑ

Της Δόκτορος ΔΕΛΗΘΕΟΥ Βασιλικής

Η Έννοια της Επένδυσης

- Επένδυση θεωρείται η χρησιμοποίηση κεφαλαίων με σκοπό την απόδοση εισοδήματος ή κέρδους.
- Η επένδυση προϋποθέτει τη δέσμευση ενός συγκεκριμένου ποσού κεφαλαίου κατά το τρέχον χρονικό διάστημα, με κίνητρο την προσδοκία υψηλότερων απολαβών στο μέλλον.
- Είναι ορθολογική απόφαση.

Η έννοια της κερδοσκοπίας

- Κερδοσκοπία θεωρείται η αγοραπωλησία ακινήτων, εμπορευμάτων κλπ. Με σκοπό την εξασφάλιση κέρδους, που απορρέει / εξαρτάται αποκλειστικά από τη μεταβολή της τιμής τους.

Διαφορές μεταξύ επένδυσης και κερδοσκοπίας

- Και ποιοτικές
- Και σημαντικές

Αφορούν:

- Στα κίνητρα
- Στο χρονικό ορίζοντα της απόφασης.

Οι επενδύσεις διακρίνονται σε:

- Επενδύσεις σε ακίνητα και
- Επενδύσεις σε κινητές αξίες.

Διαφορές μεταξύ επένδυσης και κερδοσκοπίας

Ο επενδυτής

- Χαρακτηρίζεται από ορθολογική και προγραμματισμένη συμπεριφορά
- Υπολογίζει τις μελλοντικές του ανάγκες
- Λαμβάνει υπόψη του υποκείμενους περιορισμούς
- Έχει κατά κανόνα στόχους, βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα.

Διαφορές μεταξύ επένδυσης και κερδοσκοπίας

Ο κερδοσκόπος

- Δρα κυρίως βραχυπρόθεσμα
- Εστιάζει το ενδιαφέρον του στο εύκολο και γρήγορο κέρδος
- Χρησιμοποιεί και αθέμιτες τακτικές.

Οι θεσμικοί επενδυτές

- **Θεσμικός επενδυτής** (συνήθως μεγάλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, τράπεζες, ασφαλιστικές εταιρείες κλπ.) θεωρείται αυτός που λειτουργεί μέσα σε κάποιο εκ των προτέρων θεσμοθετημένο πλαίσιο, που οριοθετεί τις δράσεις του και τις ενέργειές του.
- Παίζει κεντρικό ρόλο στις αγορές (γι' αυτό και η σχετική νομοθεσία).
- Κύριο χαρακτηριστικό των οργανισμών αυτών είναι ότι εκπροσωπούν και διαχειρίζονται ποσά που προέρχονται από επιμέρους αποταμιεύσεις (οι οποίες μετασχηματίζονται σε ένα δυναμικό κεφάλαιο).

Οι θεσμικοί επενδυτές

- Το ύψος του κεφαλαίου απαιτεί εξειδικευμένους επαγγελματίες.
- Στοχεύουν στη βελτιστοποίηση της σχέσης: **απόδοση προς επενδυτικό κίνδυνο.**
- Πρέπει να αγοράζουν τίτλους μόνον όταν εκτιμούν ότι θα ακολουθήσει άνοδος τιμών και να τους πωλούν όταν οι τιμές βρίσκονται σε υψηλά επίπεδα.
- Ενεργούν είτε για ίδιο λογαριασμό είτε για λογαριασμό πελατών τους.

Μορφές απόδοσης επενδυόμενου κεφαλαίου

Με το όρο **απόδοση** εννοούμε τη σχέση μεταξύ της αρχικής αξίας του χρησιμοποιηθέντος κεφαλαίου και του τελικώς διαμορφούμενου κέρδους από μία επένδυση.

- A. ο **τόκος** (η τιμή που καταβάλλει κάποιος φορέας για να κάνει χρήση κεφαλαίων που ανήκουν σε τρίτους για συγκεκριμένη χρονική περίοδο),
- B. η **υπεραξία ή κεφαλαιακό κέρδος (ζημία)**
(είναι η διαφορά που προκύπτει εάν αφαιρέσουμε από την αξία πώλησης του αντικειμένου μιας επένδυσης την αξία απόκτησης. Είναι δυνατόν να είναι και αρνητική).
- Γ. το **μέρισμα** που διανέμεται ως συλλογικό κέρδος από μία επένδυση και έχει την έννοια της συμμετοχής στα κέρδη.

Η απόδοση μιας επένδυσης μπορεί να εκφραστεί με μία μορφή ή/και συνδυαστικά.

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΚΙΝΗΤΕΣ ΑΞΙΕΣ

- Τα αντικείμενα αξίας πχ. Έργα τέχνης, πολύτιμα μέταλλα, λίθοι κλπ.
- Ή τα εμπορεύματα πχ. Πετρέλαιο, ξυλεία, μεταλλεύματα κλπ.
- Τα χρεόγραφα (τίτλοι) και οι τραπεζικές καταθέσεις.

Η έννοια των χρεογράφων και η διάκρισή τους

- **Χρεόγραφα ονομάζονται** όλες οι μορφές των χρηματοοικονομικών εγγράφων, τα οποία χρησιμοποιούνται για τη διεκπεραίωση μιας άμεσης χρηματοδότησης των φορέων που τα εκδίδουν, μέσω των κεφαλαιαγορών.
- Από τη νομική σκοπιά χρησιμοποιείται ο όρος **αξιόγραφο**, ο οποίος υπονοεί το έγγραφο που ενσωματώνει κάποιο δικαίωμα, για την άσκηση του οποίου απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί η φυσική κατοχή αυτού του εγγράφου.
- Στη διεθνή βιβλιογραφία αναφέρεται ως **securities**.

Διακρίσεις χρεογράφων

A. Ανάλογα με την ιδιότητα του εκδότη σε:

- Δημόσια και
- Ιδιωτικά.

Η πρακτική αξία αυτής της διάκρισης
έγκειται στη διαφορά του κινδύνου.

Διακρίσεις χρεογράφων

B. Ανάλογα με τον τρόπο μεταβίβασής τους σε:

Ονομαστικά χρεόγραφα (καθορίζεται το πρόσωπο ή τα πρόσωπα).

Χρεόγραφα στον κομιστή ή ανώνυμα (δικαιούχος είναι αυτός που έχει στην κατοχή του το χρεόγραφο).

Διακρίσεις χρεογράφων

Γ. Ανάλογα με τον τύπο δικαιωμάτων που αντιπροσωπεύουν:

Χρεόγραφα που ενσωματώνουν **χρέος** (ομολογίες).

Χρεόγραφα που ενσωματώνουν **ιδιοκτησία** (μετοχές).

Μικτά χρεόγραφα ή υβριδικά (μετατρέψιμα ομολογιακά δάνεια).

Η διάκριση αυτή έχει σχέση με την προσδοκόμενη απόδοση. Από τις μετοχές συνήθως προσδοκείται υψηλότερη απόδοση, γιατί ενσωματώνουν μεγαλύτερο κίνδυνο σε σχέση με τις ομολογίες, οι οποίες έχουν ελάχιστο ή μηδαμινό κίνδυνο.

Η έννοια του χαρτοφυλακίου

- Είναι το σύνολο των τοποθετήσεων ενός επενδυτή σε χρεόγραφα διαφόρων μορφών. (δηλαδή η κατανομή των επενδύσεων που πραγματοποιεί ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο από το σύνολο της περιουσίας του)

Το χρηματοπιστωτικό σύστημα

Αποτελείται από

- Τις χρηματοπιστωτικές αγορές
- Τα χρηματοπιστωτικά προϊόντα
- Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

Και αποτελεί τη ραχοκοκαλιά του οικονομικού συστήματος (αφού παρέχει τα μέσα και τις υπηρεσίες για τη μεταβίβαση χρηματικών πόρων από τις πλεονασματικές μονάδες στις ελλειμματικές μονάδες).

Το χρηματοπιστωτικό σύστημα/Λειτουργίες

Στο χρηματοπιστωτικό σύστημα συμμετέχουν:

το Κράτος,

η κεντρική Τράπεζα,

οι Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί,

οι Θεσμικοί Επενδυτές

και το ευρύ επενδυτικό κοινό.

Κατηγορίες χρηματοδότησης

- Direct financing: απευθείας χρηματοδότηση μέσω έκδοσης αξιογράφων (μετοχές / αξιόγραφα) προς αγορά από τους επενδυτές.
- Indirect financing: οι αποταμιεύσεις κατατίθενται σε Τράπεζες, οι οποίες με τη σειρά τους χορηγούν δάνεια σε διάφορες επιχειρήσεις και οργανισμούς

Η έννοια των αγορών

Όταν αναφερόμαστε σε χρηματοπιστωτικές αγορές εννοούμε τις αγορές, όπου οι συμμετέχοντες μπορούν:

- Να δανειστούν ή να δανείσουν
- Να αγοράσουν ή να πουλήσουν
- Να επενδύσουν ή να αναζητήσουν κεφάλαια
- Να κερδοσκοπήσουν

Με αντικείμενα

- Το χρήμα
- Τα χρεόγραφα
- Άλλα χρηματοπιστωτικά εργαλεία.

Με βάση το χρόνο:

- Βραχυπρόθεσμες αγορές (διάστημα κάτω των δύο ετών).
- Μεσοπρόθεσμες αγορές (μεταξύ δύο και πέντε ετών).
- Μακροπρόθεσμες αγορές (ορίζοντας πέραν των πέντε ετών).

Χρηματοπιστωτικό εργαλείο

- Είναι κάθε χρηματοοικονομικό μέσο που είναι αντικείμενο διαπραγμάτευσης, όπως είναι **το χρήμα** ή στενά υποκατάστατά του,

Τα νομίσματα

Τα χρεόγραφα

Τα παράγωγα προϊόντα.

Οι λειτουργίες των αγορών

- Οι χρηματοπιστωτικές συναλλαγές λειτουργούν με τη μορφή της ανταλλαγής χρηματοπιστωτικών εργαλείων (financial instruments) έναντι αγαθών, υπηρεσιών ή άλλων χρηματοπιστωτικών εργαλείων.
- Η δημιουργία και μεταβίβαση των χρηματοπιστωτικών εργαλείων λαμβάνει χώρα στις **χρηματοπιστωτικές αγορές**.

Σκοποί των αγορών

- Παρέχουν ένα μηχανισμό πληρωμών μεταξύ των αντισυμβαλλομένων μερών.
- Αποτελούν ένα επενδυτικό μηχανισμό (όπου οι οικονομικές μονάδες με πλεονάζοντες οικονομικούς πόρους χρηματοδοτούν οικονομικές μονάδες που αντιμετωπίζουν έλλειμμα οικονομικών πόρων).

Σκοποί των αγορών

- Παρέχουν τη δυνατότητα να αποθηκεύεται αξία με οργανωμένο και κοινά αποδεκτό τρόπο.
- Δίνουν τη δυνατότητα μεταβίβασης του κινδύνου μεταξύ των συμμετεχόντων στην αγορά.
- Αποτελούν ένα μηχανισμό, μέσω του οποίου υλοποιούνται αποφάσεις νομισματικής πολιτικής, καθορίζονται τιμές και αξιοποιούνται πληροφορίες που έχουν σχέση με την οικονομική πραγματικότητα.

Χαρακτηριστικά των χρηματοπιστωτικών αγορών

(για να μπορούν να συγκρίνονται)

- **Το βάθος** (έχει σχέση με τον **αριθμό των εντολών** για πράξεις σε συγκεκριμένη αγορά, σε τιμές ανώτερες ή κατώτερες από τις τρέχουσες).
- **Το εύρος** (έχει σχέση με τον **όγκο των συναλλαγών** που γίνονται σε συγκεκριμένη τιμή).

Χαρακτηριστικά των χρηματοπιστωτικών αγορών

- **Η ανθεκτικότητα** (αφορά στην ταχύτητα ροής των εντολών σε κάθε νέα τιμή που διαμορφώνεται. Μία αγορά υψηλού βαθμού ανθεκτικότητας δέχεται αμέσως νέες εντολές για αγοραπωλησίες, μόλις μεταβληθεί η τιμή του συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου).
- **Η ομοιογένεια** των περιουσιακών στοιχείων αφορά στην δυνατότητα υποκατάστασης ενός στοιχείου/εργαλείου με κάποιο άλλο. Έτσι προάγεται η αποτελεσματικότητα των αγορών και ο νόμος **της μίας τιμής** για περιουσιακά στοιχεία ιδίων χαρακτηριστικών.

Άλλα χαρακτηριστικά των χρηματοπιστωτικών αγορών

- Ο όγκος των συναλλαγών.
- Ο αριθμός των συμμετεχόντων από την πλευρά της ζήτησης και της προσφοράς.
- Ο αριθμός των προϊόντων.
- Το κόστος (ευκολία) εισόδου και εξόδου από/προς τις αγορές.

Άλλα χαρακτηριστικά των χρηματοπιστωτικών αγορών

- Γενικά μπορούμε να πούμε ότι όσο μεγαλύτερες διαφορές υπάρχουν σε μία αγορά μεταξύ των επιτοκίων προσφοράς και των επιτοκίων ζήτησης, τόσο πιο ευμετάβλητος είναι ο χαρακτήρας της.
- Τα μικρά περιθώρια τιμών αγοράς και πώλησης κεφαλαίων δείχνουν τη σταθερότητα της αγοράς, ενώ το αντίθετο, σημαίνει σκαμπανεβάσματα και κινδύνους.

Οι συμμετέχοντες στις αγορές

- **Εκδότες** (εκδίδουν ή πωλούν χρεόγραφα ή άλλα χρηματοπιστωτικά μέσα).
- **Επενδυτές.**
- **Μεσολαβητές** (τράπεζες, χρηματιστηριακές εταιρείες, χρηματιστές/brokers, χρηματοπιστ. Οργανισμοί κλπ.).
- **Ρυθμιστές της αγοράς** (κυβερνητικοί φορείς, κεντρικές τράπεζες, ειδικοί οργανισμοί). Βασικός σκοπός τους είναι η προστασία των επενδυτών από αθέμιτες ενέργειες, εκδίδοντας επίσημους κανόνες και διαδικασίες και καθιερώνοντας μεθοδολογίες επιχειρησιακής λειτουργίας.

Τα χρηματιστήρια τίτλων

1. Είναι οι χώροι όπου διαπραγματεύονται δημόσια τα χρεόγραφα ή τα παράγωγά τους.
2. Παρέχουν σημαντικά πλεονεκτήματα:
 - Παρέχουν μία αγορά, όπου διεξάγονται συναλλαγές κατά τρόπο αποτελεσματικό και με σχετικά χαμηλή δαπάνη.
 - Οι επενδυτές είναι σίγουροι, ότι μπορούν να πουλήσουν τα χρεόγραφά τους.

Τα χρηματιστήρια τίτλων

- Με την αυξημένη ρευστότητα που δημιουργούν, μειώνεται το κόστος των κεφαλαίων για τις επιχειρήσεις.
- Δημιουργούν ένα πλαίσιο όπου η συνεχής διαπραγμάτευση προσφέρει μία εκτίμηση για την αξία των χρεογράφων.
- Εκφράζεται συγκεκριμένη κρίση για την εμπορική αξία και τις προοπτικές των διαφόρων εταιρειών.

Τα χρηματιστήρια τίτλων

- Οι αξιόλογες εταιρείες διευκολύνονται στη χρηματοδότηση των νέων επενδύσεών τους και την εν γένει ανάπτυξή τους.
- Η λειτουργία των χρηματιστηρίων συμβάλλει στη διαμόρφωση σταθερών σχετικά τιμών για τα χρεόγραφα.
- Οι οργανωμένες αγορές συντελούν στη βελτίωση της ρευστότητας.
- Βοηθούν στην απορρόφηση νέων εκδόσεων και διευκολύνουν στην επιτυχία της κυκλοφορίας τους.

Αγορές χρεογράφων

- Χρηματαγορές
- Κεφαλαιαγορές
 1. Πρωτογενείς.
 2. Δευτερογενείς (αγορές βασικών χρεογράφων, αγορές παραγώγων χρεογράφων).

Χρηματαγορά

- Είναι η βραχυπρόθεσμη αγορά, όπου διαπραγματεύσιμα προϊόντα είναι το χρήμα και τα στενά υποκατάστατά του.
- Κύρια χαρακτηριστικά:
 1. Η βραχεία διάρκεια των επενδύσεων.
 2. Ο μικρός κίνδυνος των τοποθετήσεων.
 3. Η εύκολη ρευστοποίησή τους.

Χρηματαγορά

Χρηματαγορά θεωρείται συνήθως η χονδρική αγορά χρηματοπιστωτικών εργαλείων, που εκδίδονται από φορείς υψηλής γενικά φερεγγυότητας.

- Αποτελείται στην ουσία από πολλές επιμέρους αγορές.
- Οι κυριότεροι συμμετέχοντες στην αγορά αυτή:
 1. Τράπεζες
 2. Μη τραπεζικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα
 3. Μεγάλες επιχειρήσεις
 4. Πολύ εύπορα φυσικά πρόσωπα
 5. Δημόσιες τράπεζες
 6. Κυβερνήσεις και Κρατικοί οργανισμοί
 7. Υπερεθνικοί Οργανισμοί (Παγκόσμια Τράπεζα, ΕΤΕπ...).

Χρηματαγορά

- Οι εθνικές αγορές χρήματος έχουν χρηματοπιστωτικά εργαλεία, τα οποία έχουν δημιουργηθεί από τις ανάγκες και τις πρακτικές της κάθε χώρας.
- Τα εργαλεία αυτά καλύπτουν (συνήθως) τις ανάγκες των επιχειρήσεων στη συγκεκριμένη εθνική αγορά.
- Συχνά οι διαχειριστές των διαθεσίμων των θεσμικών επενδυτών (treasurers) διαμορφώνουν ένα άτυπο θεσμικό πλαίσιο στην κάθε εθνική αγορά.

Χρηματαγορά/Προϊόντα

Προϊόντα:

1. Τα βραχυπρόθεσμα δάνεια κίνησης.
2. Οι βραχυπρόθεσμοι προθεσμιακοί λογαριασμοί καταθέσεων.
3. Τα πιστοποιητικά καταθέσεων. Καταθέσεις έναντι των οποίων οι τράπεζες εκδίδουν πιστοποιητικά, τα οποία είναι διαπραγματεύσιμα στην δευτερογενή αγορά, έχουν συγκεκριμένο επιτόκιο και πωλούνται στην ονομαστική τους αξία.

Χρηματαγορά/Προϊόντα

1. Τα χρεόγραφα με συμφωνία επαναγοράς (repos). Είναι η συμφωνία πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων (ο πωλητής μπορεί να επαναγοράσει τα χρεόγραφα σε μια καθορισμένη τιμή, ανώτερη της τιμής πωλήσεως μετά από ένα χρονικό διάστημα).
2. Οι βραχυπρόθεσμες τοποθετήσεις συναλλάγματος.
3. Τα βραχυπρόθεσμα χρεόγραφα του δημοσίου (ΕΓΕΔ) και των οργανισμών του. Εκδίδονται με χρονική διάρκεια 3,6 και 12 μηνών, 1 ή περισσότερες φορές τον μήνα, πωλούνται σε τιμή χαμηλότερη της ονομαστικής τους και στη λήξη ο κάτοχος λαμβάνει την ονομαστική αξία, εξοφλούνται την ημέρα που λήγουν.

Χρηματαγορά/Προϊόντα

1. **Οι πράξεις της διατραπεζικής αγοράς.** Αγορά βραχυπρόθεσμου δανεισμού των τραπεζών μεταξύ τους. Το επιτόκιο στη διατραπεζική αγορά στην Ε.Ε. είναι το EURIBOR.
2. **Τα εμπορικά χρεόγραφα.** Βραχυπρόθεσμα και χωρίς εγγύηση χρεόγραφα, που εκδίδονται από μεγάλες και οικονομικά ισχυρές επιχειρήσεις (διάρκειας από 1 εβδομάδα έως 3 μήνες).
3. **Επιταγές αποδοχής Τράπεζας.** Χρησιμοποιούνται στις διεθνείς αγορές και διευκολύνουν τις συναλλαγές στις εξαγωγές/εισαγωγές.
4. **Ευρωδολάρια.** Καταθέσεις δολαρίων σε τράπεζες εκτός ΗΠΑ. Το επιτόκιο αυτής της αγοράς είναι το LIBOR.

Κεφαλαιαγορά

- Είναι η αγορά, όπου πραγματοποιείται η μακροπρόθεσμη άντληση κεφαλαίων, με σκοπό οι χρηματικοί πόροι που συγκεντρώνονται να επενδυθούν σε παραγωγικά κεφάλαια.
- Οι κεφαλαιαγορές κινητών αξιών αποτελούν σημαντικό θεσμό για τη λειτουργία του χρηματοδοτικού συστήματος.

Κεφαλαιαγορά

- Στην αγορά αυτή καταφεύγουν το Δημόσιο, οι δημόσιες επιχειρήσεις, και οργανισμοί και ιδιωτικές επιχειρήσεις, οι οποίοι εκδίδουν και διαθέτουν χρεόγραφα με τη μορφή μετοχών, ομολογιών και μακροπρόθεσμων τίτλων.
- Τα προϊόντα της κεφαλαιαγοράς ποικίλλουν όσον αφορά τον κίνδυνο που ενσωματώνουν, το χρόνο λήξης και τη διαπραγματευσιμότητά τους.

Κεφαλαιαγορά/Διακρίσεις

Διακρίνεται σε:

- 1.Τραπεζικό Δανεισμό** (από τα διαθέσιμα των ίδιων των Τραπεζών)
- 2.Άλλους Φορείς** που αντλούν απευθείας κεφάλαια από τους επενδυτές και εκδίδουν χρεόγραφα. Οι Τράπεζες δρουν ως **διαμεσολαβητές**, αλλά δεν διαθέτουν δικά τους κεφάλαια.

Πρωτογενείς αγορές (primary markets)

- Στις πρωτογενείς αγορές εισάγονται για πρώτη φορά οι μετοχές και οι ομολογίες.
- Είναι η αγορά που πραγματοποιούνται εκδόσεις νέων αξιογράφων.
- Στην αγορά αυτή η τιμή του αξιογράφου είναι γνωστή και παραμένει αμετάβλητη για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, το οποίο καθορίζεται από τους αναδόχους και την εταιρεία, το αξιόγραφο της οποίας διατίθενται στο επενδυτικό κοινό για πρώτη φορά.

Πρωτογενείς αγορές (primary markets)

- Η δημιουργία νέων αξιογράφων έχει ως αποτέλεσμα τη μεταβίβαση κεφαλαίων από τους αγοραστές στον εκδότη αυτών των αξιογράφων.
- Η αρχική πώληση χρεογράφων γίνεται από τράπεζες και χρηματοπιστωτικούς φορείς που παίζουν τον ρόλο του αναδόχου (underwriters).

Δευτερογενείς αγορές (secondary markets)

- Στις δευτερογενείς αγορές οι ίδιοι τίτλοι γίνονται στη συνέχεια αντικείμενο διαπραγματεύσεων, δηλαδή στις αγορές αυτές διαπραγματεύονται τα χρεόγραφα που δεν προσφέρονται στους επενδυτές για πρώτη φορά.
- Έτσι δίνεται η δυνατότητα στους κατόχους των εκεί διαπραγματευόμενων αξιών να πωλούν τους τίτλους τους σε επενδυτές που ενδιαφέρονται να τους αγοράσουν σε μία αντικειμενική τιμή, η οποία καθορίζεται από τις επικρατούσες δυνάμεις ζήτησης και προσφοράς.

Δευτερογενείς αγορές (secondary markets)

- Οι συναλλαγές που ακολουθούν μπορούν να πραγματοποιηθούν είτε σε οργανωμένα χρηματιστήρια είτε σε λιγότερο επίσημες αγορές (organized exchange / over the counter market).

Δευτερογενείς αγορές /Διακρίσεις

Οργανωμένες αγορές: διέπονται από κανόνες

- ως προς τη διαφάνεια των συναλλαγών
- Ως προς τις προϋποθέσεις λειτουργίας και συμμετοχής σε αυτές
- Ως προς τις προϋποθέσεις εισαγωγής και διαπραγμάτευσης χρηματοοικονομικών μέσων σε αυτές π.χ. Χ.Α.Α, Χ.Ν.Υ.

Μη οργανωμένες αγορές:

- Γίνεται συνήθως μέσω Η/Υ και ενός δικτύου χρηματιστών, δεν απαιτείται συγκεκριμένη τοποθεσία.

Κεφαλαιαγορά/ Προϊόντα

- **Ομόλογα Δημοσίου:** χρεόγραφα που εκδίδονται από το Δημόσιο διάρκειας 1 έως 20 ετών με στόχο την κάλυψη των αναγκών χρηματοδότησης του Δημοσίου.
- **Ομολογίες:** εκδίδονται από το δημόσιο και ιδιωτικές επιχειρήσεις με διάρκεια 10 χρόνια και πάνω.
- **Μετοχές:** κοινές / προνομιούχες.
- **Μελλοντικά συμβόλαια (futures),**
- **Δικαιώματα (options).**
- **Συμβόλαια ανταλλαγής (swaps) κλπ.**

Σημειώνεται ότι:

- Η ποικιλία των σχετικών προϊόντων είναι μεγάλη.
- Συνεχώς σχεδιάζονται και νέα (παράγωγα) προϊόντα.
- Σε πολλές χώρες λειτουργούν ξεχωριστά χρηματιστήρια για τη διαπραγμάτευση τέτοιων προϊόντων.

Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα

Πιστωτικά Ιδρύματα:

- **Κεντρική Τράπεζα** (αποκλειστικό δικαίωμα έκδοσης του εθνικού νομίσματος της κάθε χώρας, διαθέτει το αποκλειστικό προνόμιο, ασκεί την κατάλληλη συναλλαγματική και νομισματική πολιτική, αποτελεί την εποπτεύουσα αρχή του τραπεζικού συστήματος, ελέγχει και εποπτεύει την εύρυθμη λειτουργία της τραπεζικής αγοράς και τη φερεγγυότητα των τραπεζικών ιδρυμάτων και εγγυάται τις καταθέσεις των πολιτών).
- **Εμπορικές τράπεζες** (ασχολούνται με πάσης φύσεως τραπεζικές εργασίες διαμεσολαβώντας.....).
- **Ειδικοί πιστωτικοί οργανισμοί** (διαθέτουν άδεια για τη διεξαγωγή περιορισμένων τραπεζικών εργασιών π.χ. συνεταιριστικές τράπεζες ή επενδυτικές τράπεζες....)

Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα

Μη Πιστωτικά Ιδρύματα:

- **Αμοιβαία Κεφάλαια (Α/Κ)** : η περιουσία που δημιουργείται από κινητές αξίες και μετρητά, τα περιουσιακά στοιχεία ανήκουν εξ αδιαιρέτου σε περισσότερους από έναν μεριδιούχους. Η περιουσία δημιουργείται από τα χρήματα που προσφέρουν οι επενδυτές σε μία εταιρεία, τα οποία στη συνέχεια επενδύονται σε διάφορα χρηματοοικονομικά προϊόντα (επαγγελματική διαχείριση από εξειδικευμένη εταιρεία, μείωση κινδύνου, άμεση ρευστότητα, ευελιξία ποσού, διαφάνεια κλπ.).
- **Επιχειρήσεις Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών (Ε.Π.Ε.Υ.)**: παρέχουν επενδυτικές υπηρεσίες.
Διακρίνονται σε
Ανώνυμες Χρηματιστηριακές Εταιρείες (μέλη το Χ.Α.Α)
Και
Εταιρείες Παροχής Υπηρεσιών Διαχείρισης Χαρτοφυλακίου και Διαμεσολάβησης.